

Boldog Újévet! Köszöntelek Benneteket az új év első vasárnapján: *Jézus legyen veletek!* Karácsony liturgiája *népmese* műfajban íródott, Újév liturgiája *kozmikus* rítusban. Mindkettő Jézus születésnapjáról szól.

Kezdjük az új évet a bűnbánat és a hála énekével:

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, Atyánk! Jézus nevét és születését bármily műfajban fogalmazzuk is meg, csak a mi Testvérünknek gondoljuk, akit Tanítónknak és Példaképünknek küldted nekünk, add, hogy mindig csak erre figyeljünk. Add meg ezt, aki élsz és szeretsz örökkön örökké.

Evangélium János könyvéből (1,1–18)

Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyosságot tennie. Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt. Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében, akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. János bizonyosságot tett róla, és azt hirdette: „Ő volt az, akiről megmondtam: Aki utánam jön, megelőz engem, mert előbb volt, mint én.” Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg. Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.

A középkorban fogalmazódott meg ez az állítás: a „*filozófia a teológia szolgálóleánya*”. Ennek mintájára egy erről szóló tanulmányban (Obersovszky Gyula) ezt olvastam: „*Az értelem az érzelem szolgálóleánya*”. Nyersebb kifejezéssel: „*A ráció az emóció szolgálója*”. Erre láthatunk példát János apostol evangéliumának *prológusában*, hogyan lesz kiszolgálója a filozófia a szent szerző teológiájának: *Az Isteni Logosz (Ige) a Názáreti Jézus!*

1) A Logosz

Röviden villantsuk fel a Logosz-tan útját a görögöktől egy zsidó filozófuson át János apostolig. (Hosszabban lásd a [mai homíliát honlapunkon](#), az online „*Érted vagyok*” mai számában).

A *logosz* görög szó, jelentése: szó, beszéd, de jelenti valaminek a lényegét, az értelmi képességet és annak működését is.

A korai *görög filozófusok* közül *Hérakleitosz* nemcsak az univerzum rendjének, hanem forrásának, működésének és fenntartójának is tekintette a Logoszt. *Platon* szerint a logosz az értelmi intelligencia, amely értelmes renddel látja el és irányítja a világot.

A *zsidók* a Bibliában Isten szavaként, igéjeként, a teremtés eszközeként és a természet irányítójaként értelmezik a Logoszt.

A görög kultúra és a zsidó vallás találkozásakor az un. *hellenista* korban a két szemlélet egyeztetésére történt kísérlet a zsidó vallásbölcselek körében. Fontos szereplő ebben a kísérletben *Alexandriai Philón*, aki Jézus korában élt (Kr.e. 20. – Kr.u. 50.), és aki a görög filozófiát a zsidó Bibliára alkalmazta.

János pedig Jézus „szeretett tanítványa”, akit János is rajongásig szeretett, kilencvenes éveiben megírt evangéliumának bevezetőjeként „megkereszteli” Philón Logoszát, és a zsidó Logoszt egyszerűen behelyettesíti a Názáreti Jézussal, akit ő Isten Fiának nevez.

2) A Prológus

Vagyis az isteni Logosz jelent meg a Földön Jézusban, aki által lett a világ, és aki a világba jött, de akit a világ nem fogadott be. Előtte megjelent a *Keresztelő*, aki előre hirdette a Világosság eljövételét, tanúságot is tett róla. A Logosz testté lett és köztünk lakott. Benne az Igazság és a kegyelem (Szeretet) lakozik. Ő az Atya Egyszülöttje, akit ha valaki befogad Isten fiává lesz. Istent nekünk az Atya keblén nyugvó Egyszülött Isten nyilatkoztatja ki.

3) Ráció vagy emóció?

A két születéstörténet után elgondolkodom: A jászol melletti Jézus vagy János Logosz elmélete hallatán dönthetek könnyebben a Szeretetisten léte és a történeti Jézus követése mellett?

Teológus koromban azért léptem vissza a papszenteléstől, hogy ha nem tudom bebizonyítani, hogy van Isten, akkor nem lehetek Isten hirdetője. Nem tudtam és nem tudom ma sem bebizonyítani, mert nem is lehet. De van bennünk valami őstudat, *ősbizalom*, ami a géneinkbe van betáplálva!

Az emberré válás az értelmi képesség kifejlődése útján történt. Büszkén valljuk, hogy racionális, gondolkodó emberek vagyunk. Mégis, szinte minden komoly döntésünket érzelmi alapon hozzuk. Ennek alapján választunk hivatást, párt, lakóhelyet, barátokat. Minden jó érzésnek, minden boldogító gyönyörűségnek az érzelmek a forrásai, sohasem az értelem. A szerelmes ember tudja ezt leginkább. A józanész, a logika rajta mit sem segít. Mégis mire jó akkor a Logosz, a logika? Valamiféle biztosíték, hogy helyesen döntsünk. Az értelem az érzelem szolgálóleánya, a helyes úton megtartója.

--- Testvéreim! Jézus születésnapja: Betlehem? A Kozmosz? A Mítosz? A Filozófia? Az új esztendőben kívánom, hogy érzelmeitek valóban a boldogságba vigyenek. Az értelmek és érzelmeitek együtt segítse a Szeretet életét élnetek!!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2025. január 6-án a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]